

MEMÒRIA HISTÒRICA ACTIVITATS 2024

OCTUBRE-DESEMBRE

SCG
MEMÒRIA
HISTÒRICA

Reivindiquem la memòria històrica de Santa Coloma

Com cada any, us presentem el programa municipal de Memòria Històrica de la nostra ciutat que s'esdevé durant la tardor, tot coincidint en el temps amb els actes d'homenatge que s'organitzen entorn de l'alcalde Celestí Boada, el 18 d'octubre, data del seu afusellament a les mans de les tropes franquistes enguany fa vuitanta-cinc anys.

Aquest programa comptarà amb esdeveniments organitzats per diferents departaments de l'Ajuntament de Santa Coloma, però també amb xerrades, presentacions i activitats dutes a terme per diferents entitats locals i grups municipals que, amb les seves enriquidores propostes, hi participen activament any rere any.

Hi podreu gaudir del mòdul expositiu "Infants de Madrid refugiats a Gramenet del Besòs" –dins l'exposició en xarxa "I tu, què has fet per la victòria?"– al Museu Torre Balldovina; de la inauguració de nous Espais de Memòria, a l'Església Major i a Can Roig i Torres; del museu virtual "Ama y no olvida. Museo de la Memoria Contra la Impunidad"; de la presentació d'un nou llibre de memòria local, en aquest cas sobre els consells de guerra que van patir ciutadans i ciutadanes antifeixistes de la nostra ciutat; també d'activitats entorn de les cases barates quan pertanyien a Santa Coloma, de les xerrades sobre la repressió, les lluites veïnals i obreres, que enguany se centraran en la commemoració del 50è aniversari de la vaga de Casadesport, protagonitzades per centenars de dones que es van mobilitzar per defensar els seus drets.

Aquesta tardor, igual com en els darrers anys, recuperarem la nostra memòria, la nostra història i la de totes aquelles persones que van patir la Guerra Civil i la repressió franquista. Recordar i no oblidar esdevé imprescindible per a forjar, des de Santa Coloma de Gramenet, un futur millor.

Mireia González Sáez
Alcaldessa de Santa Coloma de Gramenet

MEMÒRIA HISTÒRICA ACTIVITATS 2024

OCTUBRE- DESEMBRE

Fins al 24 de novembre
Visites guiades al Refugi Antiaeri de la Torre Balldovina

Durant la Guerra Civil, la Torre Balldovina va ser requisada i convertida en seu del Comitè de Defensa de Gramenet del Besòs. A finals de 1936 s'hi instal·là la Comissió de Proveïments i, més endavant, el Servicio Fotográfico de la Subsecretaría de Aviación del Ministerio de Defensa Nacional. Allà, aprofitant un

antic hipogeu excavat a l'Edat Mitjana, es va habilitar un refugi antiaeri.

Aquest refugi, del tipus de galeria de mina, s'ha museïtzat amb la finalitat d'apropar el visitant als temps de la Guerra Civil i, en concret, de la guerra a Gramenet del Besòs.

Imprescindible inscripció prèvia. Activitat gratuïta, amb places limitades.

Dates: els dissabtes 26 d'octubre, 16 i 23 de novembre; i els dimegnes 27 d'octubre i 24 de novembre.

Horaris: 11 h, 12 h i 13 h

Punt de trobada: Museu Torre Balldovina (plaça de Pau Casals, s/n)

Inscripcions: al 93 385 71 42 o per correu electrònic a museutorreballdovina@gramenet.cat

Dijous 17 d'octubre, a les 19 h **Presentació del llibre "Represión contra la Gramenet antifascista (1939-1945). Consejos de Guerra I. Esquerra Republicana de Catalunya"**

Els historiadors Juanjo Gallardo, José Manuel Márquez i Carles Capdevila presentaran el seu darrer treball en una publicació que recull informació historiogràfica fins ara inèdita, tenint com a base documental els consells de guerra franquistes que van patir diferents colomenques i colomenques d'ERC en els anys més durs de la dictadura franquista. Aquest llibre és el primer d'una sèrie que pretén treure a la llum els 367 sumaris que van afectar ciutadans de Santa Coloma.

El mateix acte es portarà a terme el **dimarts 22 d'octubre, a les 18 h**, a l'auditori del Museu de les Cases Barates del Bon Pastor.

Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (carrer de Sant Carles, s/n)

Organitza: Grupo de Historia José Berrueto

Divendres 18 d'octubre, a les 18 h **Acte d'homenatge i ofrena floral a l'alcalde Celestí Boada i Salvador**

Acte d'homenatge a l'alcalde Celestí Boada en el 85è aniversari del seu afusellament al Camp de la

Bota. Es durà a terme una ofrena floral al monument dedicat a la seva memòria, ubicat a la rambla del Fondo de Santa Coloma de Gramenet. També es retrà homenatge a totes les víctimes del franquisme amb motiu del Dia Nacional en Memòria de les Víctimes de la Guerra Civil i de la Repressió de la Dictadura Franquista que se celebra el 15 d'octubre.

Lloc: Monument a Celestí Boada (rambla del Fondo, cantonada amb carrer de Mozart)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Divendres 18 d'octubre, a les 19 h **Acte d'homenatge i record a l'alcalde Celestí Boada i Salvador**

Acte d'homenatge i record a l'alcalde Celestí Boada, en l'aniversari del seu afusellament, a la porta del que va ser el seu darrer domicili familiar, on va ser detingut, i al davant de la placa blava dedicada a la seva memòria.

Lloc: carrer Major, 9

Organitza: ERC Gramenet

Dimarts 22 d'octubre, a les 18 h **Mòdul expositiu "Infants de Madrid refugiats a Gramenet del Besòs", dins l'exposició en xarxa "I tu? Què has fet per la victòria?"**

Obertura al públic d'aquesta exposició presencial al Museu que es complementa amb una exposició virtual compartida en la que hi participen 19 museus catalans

de la Xarxa de Museus Locals. La podeu consultar al web « tu? Què has fet per la victòria?».

La mobilització a Catalunya per fer front al cop d'estat del 1936 és el tema central d'aquest projecte expositiu que arrencà el 12 de març d'aquest any 2024, amb l'objectiu de posar en valor la memòria de la societat civil a la rereguarda durant la Guerra Civil (1936-1939). Cada museu participant presenta un espai propi singular que es pot visitar de forma presencial.

El Museu Torre Balldovina acull una petita exposició centrada en l'acollida al municipi de Gramenet del Besòs d'un grup de nens i nenes evacuats de Madrid i que van ser allotjats en una torreta del barri del Singuerlín. Es podrà visitar fins al 22 de desembre.

Lloc: Museu Torre Balldovina (plaça de Pau Casals, s/n)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dijous 24 d'octubre, a les 19 h **Gala de la 4ª edició dels Premis Alcalde Boada**

Lliurament dels guardons en reconeixement d'aquelles persones i entitats significatives en la defensa dels valors republicans (Llibertat, Igualtat i Fraternitat) que duen el nom d'Alcalde Boada. Els premis Alcalde Boada tenen com a objectiu la recuperació de la memòria històrica i social de la nostra ciutat, reconeixent l'esforç i el treball de Celestí Boada i Salvador, militant d'Esquerra Republicana de Catalunya i alcalde de Santa Coloma de Gramenet entre els anys 1936 i 1938.

Lloc: Auditori de Can Roig i Torres (carrer de Rafael Casanova, 5)
Organitza: ERC Gramenet

Dimecres 6 de novembre, a les 19 hores **Presentació del llibre "Quan les cases barates eren a Santa Coloma de Gramenet"**

Aquest llibre, de l'historiador Josep Maria Corral i amb pròleg de Pau Vinyes, reflecteix el pes important dels grups de cases barates Baró de Viver i Milans del Bosch en la vida quotidiana del territori i el seu paper determinant en l'annexió a Barcelona de la Santa Coloma de Gramenet de la riba dreta del Besòs, l'any 1945.

En la presentació hi intervindrà l'historiador i membre del CEP, Albert Noguera.

Lloc: Centre Excursionista Puigcastellar (carrer de Sant Josep, 20).

Organitza: Ed. Llop Roig i CEP

El mateix acte es portarà a terme el **dimecres 20 de novembre, a les 18.30 h**, amb la participació de l'historiador i editor Pau Vinyes, i l'escriptor i periodista Joan Tudela.

Lloc: Abacus Santa Coloma (carrer d'Irlanda, 90).

Organitza: Ed. Llop Roig i Abacus

Divendres 8 de novembre, a les 19 h **Els primers franquistes a Gramenet (1939-1945)**

Xerrada a càrrec de l'historiador Juanjo Gallardo que ens permetrà (re)descobrir quins van ser els primers col·laboradors necessaris en apuntalar el règim franquista a la nostra ciutat i sortir-se'n beneficiats, un cop acabada la guerra.

Lloc: Espai Gramenet (carrer de Sant Ramon, 51)

Organitza: CUP Gramenet

Dissabte 9 de novembre, a les 9.30 h **Itinerari Granollers, ciutat bombardejada**

El 31 de maig de 1938 Granollers va patir en només un minut un dels bombardejos més mortífers de la Guerra Civil a Catalunya.

Aquest itinerari proposa donar a conèixer alguns dels llocs més emblemàtics afectats per aquests bombardeigs, la visita a un dels refugis antiaeris que es varen construir l'any 1938 i a Can Jonch. Centre de Cultura per Pau, com a punt de sensibilització i foment de cultura de la pau.

Imprescindible inscripció prèvia. Activitat gratuïta, amb places limitades.

Punt de trobada: plaça de Pau Casals, s/n (davant del Museu)

Inscripcions: al 93 385 71 42 o per correu electrònic a museutorreballdovina@gramenet.cat

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dilluns 18 de novembre, a les 19 h **Les lluites veïnals a les dues ribes del Besòs**

Dintre dels “Diàlegs al MUHBA Bon Pastor”, Chema Corral (historiador) i Toni Remesar (UB) abordaran les lluites veïnals i socials des de la constitució de CCOO i l’arribada dels capellans obrers (1965) fins a les eleccions municipals de 1979. El fil conductor serà la conflictivitat social i el paper de les organitzacions populars en la lluita per acabar amb el suburbi i construir una ciutat millor.

Lloc: Espai MUHBA Bon Pastor (carrer de Barnola, 22; metro L9 i L10 del Bon Pastor)

Organitza: MUHBA – Museu d’Història de Barcelona

Dijous 21 de novembre, a les 18.30 h **Els barris incomunicats del franquisme. Els ‘47’ de Santa Coloma**

Una xerrada per recuperar la memòria de la lluita per què el transport públic arribés als barris construïts sense cap planificació durant el franquisme. En especial, el cas dels segrestos d’autobusos a

Santa Coloma.
Lloc: Centre Cívic Riu (carrer del President Companys, 9)
Organitza: Comuns Santa Coloma

Dissabte 23 de novembre, a les 11 h **Inauguració de dos nous Espais de Memòria**

Corregut per presentar els dos nous Espais de Memòria de la ciutat: l’Església Major i Can Roig i Torres. El saqueig d’edificis religiosos els primers dies de la guerra, el polvorí de l’Església Major, l’Hospital i Dispensari Municipal de Gramenet del Besòs i el refugi antiaeri de Can Roig i Torres són les informacions que recullen els monòlits que se sumen a la senyalització ja existent en diferents punts de la ciutat.

Punt de trobada: Església Major (plaça de l’Església, 3)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Diumenge 24 de novembre, a les 11 h **Taula rodona sobre la vaga de Casadesport, coincidint amb el seu 50è aniversari (1974-2024)**

L’any 1974, 420 dones treballaven a Casadesport, la fàbrica tèxtil més important de la ciutat. L’acomiadament d’un treballador va encetar una vaga de centenars de dones. Després d’un mes de vaga i d’un tancament a la parròquia de Santa Rosa, la companyia va acomiadar 194 empleades. Per conèixer aquests fets, es farà una taula rodona que comptarà amb el testimoni d’algunes dones

protagonistes de la vaga. Després de l'acte, es descobrirà una placa commemorativa del 50è aniversari de la vaga a l'antiga fàbrica Casadesport.

Lloc: Escola Rosselló Pòrcel (rambla de Sant Sebastià, 92)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

dels fets, fotos, materials audiovisuals i documents diversos que permeten dimensionar el context de la protesta social.

Lloc: La Ciba. Sala Polivalent (passeig de Llorenç Serra, 64)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Solidaritat i Cooperació, amb l'Associació Madres de Abril (AMA) i el Grup Suport con Vos.

Dimarts 10 – divendres 13 de desembre AMA Y NO OLVIDA. Museo de la Memoria Contra la Impunidad

Museu virtual en memòria de les víctimes de la repressió estatal des d'abril de 2018 a Nicaragua. El museu disputa la narrativa oficial que criminalitza la ciutadania que va participar a les protestes civiques i el clima d'impunitat propiciat pel govern de Nicaragua. Al museu hi ha semblances de les víctimes de la violència estatal, així com informació i relats

Foto de la portada:

Infants de Madrid refugiats a Gramenet del Besòs, en una torreta del barri del Singuerlín, 1938 / Autoria: Fernández

#NOOBLIDEM

